

העם

שני לאומים

ישראל הסבה מזמון למדינה בעלת מציאות דו-לאומית. רק עכשיו מתחילה התודעה הציבורית לעמוד על כך

ישראל חיה במציאות דו-לאומית. אולם עד עכשיו הודחקה עובדה זו ב"תודעת הציבור. המציאות היא דו-לאומית בשני מישורים:
● בישראל עצמה מהווים האזרחים הערבים כ-17% מן האוכלוסייה, והמדינה מחויקה בשטחים שבהם מתגוררים 1.5 מיליון פלסטינים נוספים.
● ישראל שוכנת בליבו של מרחב

טל היה מפקד המישטרה הצבאית. כתגובה על כך הטיל שריהביטחון הסגר על רצועת-עזה כולה. הרבר שפך אור על עובדה מרחקת נוספת: בכל יום מגיעים לישראל אלף פועלים ופועלות מעזה, כציי של 4000 מכוניות. רצועת-עזה הפכה לגטרענק לפועלים המפעילים את המשק הישראלי. למרות ההכחשות הרישמיות, היה ההסגר עונש קולקטיבי. אך ספק אם בעלי-הרעיון הבינו את מלוא משמעותו. שהרי העונש לא הוטל רק על הפועלים, שלא הגיעו לעבודה ולא יכלו להביא ביום זה פת'לחם לילדיהם, אלא גם על מעבידיהם היהודיים, שע"כודתם שבתה. מבחינה זו, היה זה עונש עצמי.

טיפשו, דמגוג, ססיכוי? ספק אם הדבר יועיל גם מבחינה ביטחונית. כי עיני הציבור הערבי, הריגת קצין של

מנגל

גיאופוליטי, שבו שולטים עמים ערביים. השבוע חדרה עובדה זו שוב ושוב אל הכותרות הראשיות. מהדומה במובה. כאשר פרצו מהר מות'הרמים בעיר הקדושה לאיסלאם, מכה, בעיקבות הפגנות של עול'ירגל איראניים, הסתבר כי 4000 מוסלמים, אוויריישראל, שוהים אף הם במכה. דגת הציבור הערבי בארץ לגורלם של עול'ירגל אלה הגיעה גם למצבעי התיקשורת. צעיר בדווי מרהט פרץ ב"דמעות לעיני המצלמות של ערב ח"ד. דש. אישי-ציבור ערביים הביעו דאגה. רח שמיני במדינה הוא מוסלמי, אשר מכה היא בירת דתו. וגם מבחינה פרי ליטית, יש השלכות רבות לסיכסוך הס' עור'איראני על מצבה של ישראל.

עונש עצמי. בצורה אחרת חדרה המציאות הדו-לאומית לתודעת הציבור הישראלי כאשר נתרג סרן רון טל בלב העיר עזה, בידו מתקש שניגש אליו והרג אותו באקרה מטווח קטן.

מהרגע שפוליטיקאי נבחר לכנסת, מתמקדות מחשבותיו בנושא אחד: איך

להכטיח את בחירתו לכנסת הבאה. במשך שלוש שנים זוהי שאיפה ר"דומה-למחצה. אולם שנה לפני הבחירות הופכת מחשבה זו לקדחת, המר"בירה כל מחשבה אחרת. היא הופכת מרכז-חייו.

ראשי-שבטים ואינדואנימ. הד שבוע החלו הסימפטומים של קדחת זו להשתלט על החיים בכנסת, עם צאתה לפגרת-הקיץ האחרונה לפני מער"כתיבה-בחירות. מלבד שישה חברי-כנסת שכבר הצליחו להבטיח את מושביהם בכנסת הבאה (ראה עמוד 19), הכל מוטרידים. הראשון שהסיק את המסקנה היה מרדכי וירשובסקי. הוא פרש מתנועת המרכז החדשה, כטרם גולדה, והחליט לעבור לר"ץ. העילה — מצע הד מיפלגה החדשה לגבי ההתנחלות — היתה בבחינת אמתלה, כי גם תנועת ימינו לא התנגדה מעולם באופן מוחלט להתנחלויות. היא היתה תנועת ימינו יוגית-מתונה, ללא מצע-שלום של ממש.

אולם וירשובסקי הסיק, בצדק, כי במיפלגה החדשה יש יותר מדי ראשי-שבטים, ופחות מדי אינדואנימ. לא היה לו סיכוי להיבחר מחדש. גם סיכויו בר"ץ אינם בטוחים, אך כרגע שוררת במיפלגה זו אופטימיות, ווירשובסקי יכול לקוות למקום מס' 5 ברשימתה. חברי-לסייעה-לשעבר של וירשובסקי, וזידאן עטשי, הסיק מסקנה הד פוכה. הוא כבר היה בררני לליכוד, שם הובטח לו המקום הדרוני ברשימה. אך כרגע האחרון הובטח לו מקום ראלי גם ברשימת התנועה החדשה, ותוך הידרבות על מיפלגת-העבודה חזר ל"מיפלגתו.

סיוזפוס ממשיד. הקדחת גם השפיעה על הנושא המרכזי של השי"כ: הנסיון האחרון (לפי שעה) של שימיעון פרס להקרים את הבחירות. היה זה סיכוב נוסף בעבודת-סיוזי פוס. ח"כ אחד מש"ס, בנו של הרב עובדיה יוסף, הבטיח למיפלגת-הע"כ בודה לתת את קולו להקדמת הבחירות. יחד עם עטשי החוזר ומאיר כהנא, זה יכול היה להבטיח רוב. המכונית של פרס שוב נכנסה להילוך מהיר, כפעם המיידוע-עכמה.

היה לחשבון זה רק פגם אחד: ככני סת יש עשרות ח"כים, שאין להם שום ביטחון שייבחרו מחדש לכנסת הבאה. אף לאחד מאלה אין שום מניע להצביע בעד הקדמת-הבחירות, שתקצר את הד קריירה הפרלמנטרית שלהם בשנה. אי-אפשר היה לשחד את כולם. משמע: כיום המכריע היה מוכטח כי כמה ח"כים יפלו למישכב, ייעלמו כח"ל, יגלו סיבה מישפחתית או דתית בווערת להיעדרות.

הדבר חמור שיבטעיים כשיש מיפ"לגה שלמה (מפ"ם) העלולה כמעט להיעלם מן המפה. לפחות לארבעה מכין ששת חבריה בכנסת הנוכחית אין סיבה דוחקת להצביע בעד הוצאת עצי מם מן הכנסת.

החשש של פרס: כרגע האחרון ית"נרף הרוב הטטוח להקדמת הבחירות.

שנה של סיוזפ. היה לחשבון שיי קול נוסף.

הצעת-חוק להקדמת-הבחירות צרי"כה לעבור ארבע הצבעות (קריאות). גם אילו נמצא רוב בהצבעה אחת, עדיין היו כל המצביעים פתוחים לשוחד, לס' חיסה ולעסקות שונות, כדי לשנות את הצבעתם בקריאה הבאה. בינתיים היה יצחק שמיר מפטר את שרייה-עבודה מן הממשלה. הממשלה היתה נשארת על כנה כממשלה צרה, אמנם מבלי שיהיה לה רוב, אך גם מבלי שיהיה רוב להפלתה. מישרד-הביטחון היה עובר לידי אריאל שרון, משרד החוץ לידי דויד לוי או משה ארנס. הממשלה כזאת היתה יכולה להמשיך לכהן במשך שנה תמימה, ולהוביל את המדינה לבחירות בתנאים הנוחים לה, כשהיא חולשת לבדה על ברדה-התקציב. כל זה היה סיט למיפלגת-העבודה. מכאן המסקנה הגיונית: לא להביא את החוק להקדמת-הבחירות.

הכנסת

הקדחת הגדולה

שנה לפני הבחירות מתחילה הקדחת של החיבים. הסימפטומים נראו השבוע

יגאל לביב ממשיך לדווח על עסקי המוזרים של מנהיג תנועת המרכז:

יקבל מוטי בתקופה זו את המגיע לו, לא יעביר את חלקו בחברה. סמוך לחתימת הסכם זה החלו ב"מישפחה דיבורים על יציאה של החכ"רה לבורסה. הסכמתו של אמנון לקניית חלקו של מוטי בחברה באה על רקע אכזבתו מפעילותו ה"פוליטית. בתחילת 1982 נמאס לו להמשיך ולהיות מנהיג סיעה קטנה בכנסת, והוא לא ראה כל סיכוי להתקדמות במישור ה"פרלמנטרי. היה זה גם אחרי התנפצות אגדת ד"ש, שאמנון היה אחד מאבותיה, ואשר ה"תה אחראית לעליית הליכוד ל"שילטון. אמנון החליט לפרוש מפעילות פוליטית ולחזור ל"עיסקי המישפחה. ב-23 בפברואר 1982 נחתם מיסמך מעניין ביותר. הוא קבע כי כמנהל כל"י של קבוצת רובינשטיין יכהן אהרון,

מנהיג מיסלגת-המרכז החד"שה, אמנון רובינשטיין, מקפיד על התרמית של מהוגנות ויושר. מה היה אומר הציבור אילו נודע שאמנון מילא תפקיד מרכזי בקנוניה, שעיקרה הונאת אחיו, מרדכי, וקניה כזול של חלקו בירושת האב? דברים אלה אינם השמצה של עיתונאי, אלא תמצית פסק"דין שהועלם עד כה עלידי ה"עיתונות, ואשר נכתב ונוסח עלידי בעלת אחד המוחות ה"מישפטיים החריפים בישראל, נשיאת בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, חנה אבנור. מוטי רובינשטיין הוא הבן הבכור של אהרון, מייסד חברת רובינשטיין ושות'. החברה הפכה משך השנים לחברת-הבנייה הפרטית הגדולה בישראל. אהרון החזיק 75% ממניות החברה, ואחיו אברהם ביתר המניות.

בגלל חשוקתו להרוויח מיליונים (פטורים ממס) על חשבון אחיו הבכור, איבדה מישפחת אמנון רובינשטיין את שליטתה בחברת-הענק

מוטי הצטרף מגיל צעיר לחברה, ו"סייע לאביו בניהולה, בעוד שאחיו, אמ"נון, פנה ללימודים ולקאריירה אקד"מית. האח הצעיר, גיורא, עוד למד ב"בית-ספר. מוטי, שהיה בעל אופי סוער ומרדן, לא הצליח להסתדר עם אביו, שהיה בעל אופי דיקטטורי. כשנות ה-80 ה"ראשונות החליט מוטי להינתק מהעסק המישפחתי. ב-20 במאי 1982 נחתם הסכם בין מוטי לבין אמנון וגיורא, לפיו יקנו הש"ניים את חלקו בחברה, תמורת מוזנמים שיהיו לא פחות מארבעה מיליון דולר. (קודם לכן העביר האב אהרון את חלקו בחלקים שווים לשלושת בניו). התש"לום ייעשה במשך שלוש שנים, ואם לא